c
ގާތުންދޭ ކިރުގެ ބަދަލުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ދޭ ބާވަތްތައް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް
އެތެރެކުރުމާއި، އުފެއްދުމާއި، ވިޔަފާރީގައި ބޭނުންކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރާނެގޮތުގެ
ޤަވާޢިދު
1 ވަނަ ބާބު
ތަޢާރަފް
ފެށުން (1) .1 މިޤަވާޢިދަށް ކިޔާނީ "ގާތުން ދޭ ކިރުގެ ބަދަލުގައި
ކުޑަކުދިންނަށް ދޭ ބާވަތްތައް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް
އެތެރެކުރުމާއި، އުފެއްދުމާއި، ވިޔާފާރީގައި ބޭނުންކުރުމުގައި
އަމަލުކުރާނެގޮތުގެ ގަވާއިދު" އެވެ.
(2) މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ)އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ(
އިން މިގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން މިގަވާއިދަށް
ޢަމަލުކުރަން ފެށޭނެއެވެ.
(3) ތަކެތި އުފައްދާ މީހުންނަށާއި، އެތެރެކޮށް ވިއްކާ މީހުންނަށް
އެމީހުންގެ އުޞޫލުތަކާއި އުފެއްދުންތައް މިގަވާއިދާއި
އެއްގޮތަށް ބަދަލުކުރުމަށް މިގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރެވޭ ދުވަހުން
ފެށިގެން 180 (އެއްސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަސް ދެވޭނެއެވެ.
(4) މިގަވާއިދަކީ މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް ޢަމަލުކުރެވޭނެ
އެއްޗެކެވެ.
މިގަވާއިދުގެ މަޤުޞަދު 2. މިގަވާއިދުގެ މަޤުޞަދަކީ ތިރީގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ޅަފަތުގެ
1

ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިން އަދި މާބަނޑު އަންހެނުންނާއި ގާތުން
ކިރުދޭ މައިންގެ ދުޅަހެޔޮ ޞިއްޙަތަށާއި، ރައްކާތެރި އަދި
އެދެވިގެންވާ ކާނާ ލިބިގަތުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުމެވެ.
(1) ޅަފަތުގައްޔާއި އަދި އެއަށްފަހު ދެވޭ ކިރުގެ ބާވަތްތަކާއި،
ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިންގެ ކާނާއާއި، އަދި ހަމަ
އެހެންމެ ބުއްފުޅިއާއި ބުއްފުޅީގެ ތުން އުފެއްދުމުގެ
ފެންވަރާއި، އެތަކެތި މާކެޓްކުރުމާއި، ވިއްކުމާއި އަދި
އެއާއިބެހޭ މަޢުލޫމާތާއި، ބޭނުންކުރާނެ ރަނގަޅު ގޮތުގެ
އިރުޝާދު ދީ، އޭގެ މިންގަނޑުތައް ހިފެހެއްޓުން.
(2) މާބަނޑު އަންހެނުންނަށާއި، ގާތުން ކިރުދޭ މައިންނަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކާނާގެ ބާވަތްތައް މާކެޓްކުރުމުގެ
މިންގަނޑުތައް ހިފެހެއްޓުން.
(3) ކުއްޖާގެ ޢުމުރުގެ ފުރަތަމަ 6 މަހުގައި ހަމައެކަނި ގާތުން
ކިރުދިނުން އާލާކޮށް އެކަން ދެމެހެއްޓުން.
(4) ހަމައެކަނި ގާތުން ކިރުދޭ ދުވަސް ފާއިތުވުމަށްފަހު އިތުރު
އާބާވަތްތަކުގެ ތަކެތި ކުއްޖާގެ ކާނާއަށް ތަޢާރަފުކުރުމާއެކު
ކުއްޖާގެ ޢުމުރުން 2 އަހަރާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެން
ދުވަސްވަންދެން ގާތުން ކިރުދިނުން ރައްކާތެރިކަމާއެކު
ދެމެހެއްޓުން.
މިގަވާއިދުގައި ހިމެނޭ 3. މިގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި ސަމާލުކަން ދެވޭނީ ހަމައެކަނި
ތަކެތި
ތިރީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުންތަކެއްގެ މައްޗަށެވެ.
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުންތައް
(1) ކިރުގެ ޚާއްޞަ ބާވަތްތައް ހިމެނޭގޮތުގައި ޅަފަތުގެ
ކުދިންނަށް އުފައްދާފައި ހުންނަ ކިރުގެ ބާވަތްތައް.
2

(2) ފޮލޯއަޕް ނުވަތަ ފޮލޯއޮން ފޯމިއުލާ.
6 (3) މަހުން ދަށުގެ ކުދިންނަށް ދިނުމަށް އެކަށީގެންވާ
އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި މާކެޓްކުރާ ނުވަތަ އެހެންވެސް
ސިފައެއްގައި ގެންގުޅޭ ކޮންމެ އުފެއްދުމެއް.
(4) ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިންނަށް އެކަށީގެންވާ ތަކެތީގެ
ގޮތުގައި މާކެޓްކުރެވޭ ނުވަތަ އެހެންވެސް ސިފައެއްގައި
ގެންގުޅެވޭ ދިޔާ ކިރާއި، ހިކި ކިރާއި، ބަދަލުގެނެސްފައިވާ
ކިރުގެ ބާވަތްތަކާއި، ގަ ސްގަހާގެހީގެ ބާވަތްތަކުން
އުފައްދާފައިވާ ކިރުގެ ބާވަތްތައް.
(5) ޅަފަތުގެ ކުދިންގެ ކާނާ ނުވަތަ ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އެހެނިހެން ކާތަކެތި.
(6) ބުއްފުޅިއާއި ބުއްފުޅީގެ ތުން.
(7) މާބަނޑު އަންހެނުންނަށާއި، ގާތުން ކިރުދޭ މައިންނަށް
ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކާނާގެ ބާވަތްތައް. އަދި
(8) މިގަވާއިދުގެ ދަށުން ޢަމަލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއްގެ ގޮތުގައި މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް
އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އިން ކަނޑައަޅާ ކޮންމެ
އުފެއްދުމެއް.
ބަހުގެ މާނަތައް 4. މިގަވާއިދުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ އަންނަނިވި ބަސްތައް
މާނަކުރެވޭނީ ތިރީގައި މިވާގޮތަށެވެ.
(1) "އިޝްތިހާރުކުރުން" މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް ވިއްކުން ނުވަތަ ޢާންމުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި
ކޮންމެ ސިފައެއްގައި ވިޔަސް ފާޅުކުރެވޭ ފާޅުކުރުމެކެވެ.
3

މިކަމުގައި އެހެން އިތުރު ކަންތަކާއިއެކު ތިރީގައިވާ
ކަންތައްތައްވެސް ޝާމިލުވެއެވެ.
(ހ) ލިޔެ ޗާޕުކުރާ ތަކެއްޗާއި، ޓީވީއާއި، ރޭޑިއޯއާއި،
ފިލްމާއި، ވީޑިއޯއާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް މުޢާމަލާތްތަކާއި،
އިންޓަރނެޓާއި، ޓެލެފޯނު.
(ށ) ނިޝާންތަކާއި، ޕޯސްޓަރާއި، ބިލްބޯޑާއި، ބަޔާންތައް
ހާމަކުރުން.
(ނ) ތަސްވީރާއި، މޮޑެލް ދައްކުވައިދިނުން.
(ރ) ފިހާރަތަކުގައްޔާއި ޢާންމުތަންތަނަށް ޚާއްޞަކޮށްގެން
ދައްކުވައިދިނުން.
(2) "އިތުރު ކާނާ" މިބަހުގެ މާނައަކީ ޢާއިލާގައި ޢާންމުކޮށް
ކައިބޮއިއުޅޭ ތަކެއްޗަށް ކުއްޖާ މަޑުމަޑުން ހޭނުވުމަށްޓަކައި
6 މަސް ވުމަށްފަހު މައިމީހާގެ ކިރު ނުވަތަ އިންފެންޓް
ފޯމިއުލާ ނުވަތަ ފޮލޯއަޕް ފޯމިއުލާގެ އިތުރުން ދިނުމަށް
އެކަށީގެންވާ އެއްޗެއްކަމަށް ބުނެވޭ ކޮންމެ ކާނާއެކެވެ.
(3) "ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެތި" މިބަހުގެ މާނައަކީ
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ވަކިވަކި އައިޓަމްތަކެއްގެ
ގޮތުގައި ވިއްކުމަށްޓަކައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ
އެއްޗެކެވެ.
(4) "ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުން" މިބަހުގެ މާނަ 3 ވަނަ
މާއްދާގައި ބަޔާން ކުރެވިފައި އެވަނީއެވެ.
(5) "ވިއްކާ ފަރާތް" މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް ވަކިން ނުވަތަ ގަނޑުކޮށް ވިއްކުމުގެ ނުވަތަ
4

މާކެޓްކުރުމުގެ ވިޔަފާރީގައި އުޅޭ މީހެއް ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް
ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތެކެވެ.ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއްގެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި އެފަދަ
އުފެއްދުމަކާއި ބެހޭގޮތުން ޢާންމުފަރާތްތަކާއި
މުޢާމަލާތްކުރުންވެސް މީގައި އެކުލެވެއެވެ.
" " " "
(6) ފޮލޯއަޕް ފޯމިއުލާ ނުވަތަ ފޮލޯއޮން ފޯމިއުލާ މިބަހުގެ
މާނައަކީ މައިމީހާގެ ކިރުގެ ބަދަލުގައި 6 މަހަށްވުރެން
ދުވަސްވެފައިވާ ކުދިންނަށް ދިނުމަށް ފޮލޯއަޕް ފޯމިއުލާ
އުފެއްދުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކޯޑެކްސް އެލިމެންޓޭރިއަސް
މިންގަނޑަށް ފެތޭގޮތަށް ޖަނަވާރު ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހީގެ
ވަޞީލަތްތަކުން ކާރުޚާނާތަކުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ދިޔާ
ނުވަތަ ހިކި އުފެއްދުމެކެވެ.
" " " "
(7) ޅަފަތުގެ ކާނާ ނުވަތަ އިތުރު ކާނާ މިބަހުގެ މާނައަކީ
ޅަފަތުގެ ކުދިންގެ ކާނާ އުފެއްދުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ
ކޯޑެކްސް އެލިމެންޓޭރިއަސް މިންގަނޑަށް ފެތޭގޮތަށް
ޖަނަވާރު ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހީގެ ވަޞީލަތަކުން
ކާރުޚާނާތަކުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އަދި 6 މަހަށްވުރެ ދޮށީ
ކުދިންނަށް ކާންދިނުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ދިޔާ ނުވަތަ ހިކި
ނުވަތަ އޮލަނުވަތަ ސީރިއަލް އެކުލެވޭ އުފެއްދުމެކެވެ.
" "
(8) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒު މިބަހުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި
ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދިނުމުގައި ނުވަތަ ޞިއްޙީ މަޢުލޫމާތު
ފޯރުކުރުމުގައި ސީދާކޮށް ނުވަތަ ނުސީދާކޮށްވިޔަސް
މަސައްކަތްކުރާ ސަރުކާރުގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ މަރުކަޒެއްގެ
ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއްގެ ނުވަތަ އަމިއްލަ މީސްމީހުންގެ
ބޭސްފިހާރަތަކާއި، ދުވާލު ފަރުވާދޭ ތަންތަނާއި،
ނާސަރީތަކާއި، ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް ޚިދުމަތްފޯރުކޮށްދޭ
ތަންތަންވެސް ހިމެނެއެވެ.
5

(9) "ޞިއްޙީ ފަންނާނުން" މިބަހުގެ މާނައަކީ ޑޮކްޓަރުންނާއި،
ނަރުހުންނާއި، އިޖުތިމާޢީ ނުވަތަ ޢާއިލާގެ އެހީތެރިންނާއި،
ފޫޅުމައިންނާއި، ފާމަސިސްޓުންނާއި، އަދިވެސް މިގޮތުން
ފާހަގަކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާއިން ފަ ންނީ
ޑިގްރީއެއް ނުވަތަ ޑިޕްލޮމާއެއް ނުވަތަ މަސައްކަތްކުރުމުގެ
ހުއްދަ އޮތް ކޮންމެ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިއެކެވެ.
(10) "ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިޔާ" މިބަހުގެ މާނައަކީ ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒެއްގައި ޚިދުމަތް ފޯރުކުރަމުންދާ ނުވަތަ
ޚިދުމަތަށް ތަމްރީނު ލިބެމުންދާ ކޮންމެ މީހެކެވެ.
މީގެތެރޭގައި ފަންނީ މީހުންނާއި ފަންނީ ނޫން މީހުންނާއި
އަދި މުސާރައަށް މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނާއި ހިލޭސާބަހަށް
މަސައްކަތްކުރާ މީހުންވެސް ހިމެނެއެވެ.
(11) "މުދާ އެތެރެކުރާ ފަރާތް" މިބަހުގެ މާނައަކީ މިގަވާއިދުގައި
ހިމެނޭ އުފެއްދުމެއް އެތެރެކުރުމުގެ ވިޔަފާރީގައި
މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ
އެހެންވެސް ފަރާތެކެވެ.
(12) "ޅަފަތުގެ ކުއްޖެއް" މިބަހުގެ މާނައަކީ ވިހާދުވަހުން
ފެށިގެން 12 މަހާ ދެމެދުގެ ކުދިންނެވެ.
(13) "އިންފެންޓް ފޯމިއުލާ" މިބަހުގެ މާނައަކީ 6 މަސް ނުފުރޭ
ކުދިންނަށް ބޭނުންވާ ކާނާގެ ބައިތައް ހިމެނޭ ގޮތުގައި
މައިމީހާގެ ކިރުގެ ބަދަލުގައި ނުވަތަ މައިމީހާގެ ކިރާއިއެކު
ދިނުމަށް އިންފެންޓް ފޯމިއުލާ އުފެއްދުމަށް ކަނޑައަޅާފަ އިވާ
ކޯޑެކްސް އެލިމެންޓޭރިއަސް މިންގަނޑަށް ފެތޭގޮތަށް
ޖަނަވާރު ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހީގެ ވަޞީލަތްތަކުން
ކާރުޚާނާތަކުގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ކިރެއް ނުވަތަ ކިރު ފަދަ
އުފެއްދުންތަކެވެ.
6

(14) " "
ލޭބަލް މިބަހުގެ މާނައަކީކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް
ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގެ ތެރޭގައި ހިމެނިފައިވަނީ
ކޮންއެއްޗެއްކަން ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް އެއެއްޗެއްގެ ބޭރުގައި
ލިޔެގެންނާއި، ޗާޕްކޮށްގެންނާއި، ތައްގަނޑު ޖަހައިގެންނާއި،
ސްޓެންސިލްކޮށްގެންނާއި، ފާހަގަކޮށްގެންނާއި،
ކަނޑާނަގައިގެންނާއި، ބިންވަޅުނަގައިގެން ނުވަތަ
ތަތްކޮށްގެން ހަރުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ އެހެންގޮތަކަށްވިޔަސް
ފެންނާނޭހެން އެލުވާފައިވާ އެތިކޮޅެއް ނުވަތަ ފާހަގައެއް
ނުވަތަ ތަޞްވީރެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ސިފައެއްގައި،
އޭގައިހުރި އެއްޗެއް ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންކޮށްފައިވާ
ކޮންމެ އެއްޗެކެވެ.
(15) " "
އަގުހެޔޮ ތަކެތި މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް ގަނޑުކޮށް ވިއްކަންހުންނަ ވަރަށްވުރެ ހެޔޮ
އަގެއްގައި ނުވަތަ ވަކިން ވިއްކަން ހުންނަ ވަރަށްވުރެ 80
އިންސައްތައަގުހެޔޮކޮށް ލިބޭ ތަކެއްޗެވެ.
(16) " "
އުފައްދާ ފަރާތް މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް ތައްޔާރުކުރުމުގެ ވިޔަފާރީގައި ސީދާގޮތެއްގައި
ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ވަކިޢުސޫލަކަށް ފެތޭގޮތަށް
އޭޖެންޓެއް މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ މީހަކު މެދުވެރިކޮށް
މަސައްކަތްކުރާ މީހެއް ނުވަތަ ކުންފުންޏެއް ނުވަތަ
އެހެންވެސް ފަރާތެކެވެ.
(17) " "
މާކެޓްކުރުން މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް ކުރިއެރުވުމަށް ނުވަތަ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ނުވަތަ
ވިއްކުމަށް ނުވަތަ އިޝްތިހާރުކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުމެވެ.
މިފަދަ އުފެއްދުމެއްގެ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި އެފަދަ
އުފެއްދުމަކާއި ބެހޭގޮތުން ޢާންމުފަރާތްތަކާއި
7

މުޢާމަލާތްކުރުންވެސް މީގެތެރޭގައި ހިމެނިގެންވެއެވެ.
(18) "މާބަނޑު އަންހެނުންނަށާއި ގާތުން ކިރުދޭ މައިންނަށް
"
އިތުރު ކާނާގެ ގޮތުގައި އުފައްދާފައި ހުންނަ ތަކެތި މީގެ
މާނައަކީ ރަޙިމުގައިވާ ކުއްޖާގެ ހެދިބޮޑުވުމަށާއި، މައިމީހާގެ
ކި ރުގެ މިންވަރާއި، އޭގައި އެކުލެވޭ ކާނާގެ ފެންވަރު
ހިފެހެއްޓުމަށާއި، މާބަނޑު އަންހެނުންނަށާއި ގާތުން ކިރުދޭ
މައިންނަށް އެކަށީގެންވާ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި ޖަނަވާރު
ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހީގެ ވަޞީ ލަތަކުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ
ކިރެއް ނުވަތަ ކިރުފަދަ އުފެއްދުންތަކެވެ.
(19) "ޕެސިފައަރ" މިބަހުގެ މާނައަކީ ކާއެއްޗެއް ނުވަތަ
ދިޔާއެއްޗެއް ނުވަތަ ބޭހެއް ފަދަ އެއްވެސް އެއްޗަކާނުލައި
ހަމައެކަނި ކުއްޖާ ދެމުމަށް ދެވޭ ތުނބެކެވެ. މިއަށް "ޑަމީ"
އޭވެސް ކިޔާއުޅެއެވެ.
(20) "ކުރިއެރުވުން" މިބަހުގެ މާނައަކީ ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމެއް މީހަކު ގަތުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް
ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިއަސް ހިތްވަރުލިބޭފަދަ
އެއް ވެސް ކަމެއްކުރުމެވެ.
(21) "ނަމޫނާ" މިބަހުގެ މާނައަކީ އަގަކާނުލައި ފޯރުކޮށްދެވޭ
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއްގެ އެންމެ އެއްޗެއް ނުވަތަ މަދު
އެތިކޮޅެކެވެ.
(22) "ޚާއްޞަ ކިރު" މިބަހުގެ މާނައަކީ ދުވަސްނުފުރާ
ވިހާކުދިންނަށާއި، ބަރުދަން ލުއި ކުދިންނަށާއި، ލެކްޓޯސް
އިންޓޮލަރެންސް އާއި ކާބޯހައިޑްރޭޓްސް އިންޓޮލަރެންސް
ނުވަތަ އެހެންވެސް ބައްޔެއް ހުންނަ ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް
ދިނުމަށް އުފައްދާ މާކެޓްކުރާ ކިރުގެ ބާވަތްތަކެވެ.
8

(23) "ތުން" މިބަހުގެ މާނައަކީ ކުއްޖާއަށް ބުއްފުޅިން ކާތަކެތި
ނުވަތަ ދިޔާތަކެތި ދެވޭއިރު ކުއްޖާ އެތަކެތި ދެމުމަށްޓަކައި
ބުއްފުޅީގައި ޖަހަން ބޭނުންކުރާ، ރަބަރު ނުވަތަ އެނޫންވެސް
އެއްޗަކުން ހަދާފައި ހުންނަ ވައްގަނޑު ނުވަތަ ތުނބެވެ.
(24) "ކުޑަކުއްޖާ" މިބަހުގެ މާނައަކީ އުމުރުން 1 އަހަރާއި 3
އަހަރާއި 12(މަހާއި 36 މަސް) ދެމެދުގެ ކުއްޖެކެވެ.
2 ވަނަ ބާބު
މަނާ ކަންތައް
ކަނޑައެޅިފައިވާ (1) .5 އެއްވެސް މީހަކު ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުންތަކުގެ ތެރެއިން
އުފެއްދުމެއް ވިއްކުން
ތިރީގައިވާ އެއްވެސް ބާވަތެއް، ވިއްކުމަށް ދޫކުރުމާއި،
ވިއްކުމާއި، ވިއްކުމަށް ޖަމާކުރުމާއި، ވިއްކުމަށް
ބެހެއްޓުންފަދަ ކަމެއްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ހ) މިގަވާއިދާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް
ހުރި އެއްޗެއް ނުވަތަ އެބާވަތެއް ރަޖިސްޓްރީކުރި
އުޞޫލުތަކާ ތަފާތުކޮށް ހުރި ބާވަތެއް.
(ށ) އެއެއްޗެއް ބަންދުކުރެވިފައިވާ އަސްލު އެތި ނޫން
އެއްޗެއްގައި ހުރި ބާވަތެއް.
(ނ) ކާއެއްޗެއް ކަމަށްވާނަމަ މުއްދަތު ހަމަވެފައި ހުރި
ކޮންމެ އެއްޗެއް.
ކުރިއެރުވުން (1) .6 މިގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ 7،6،5،4،3،2،1 އަދި 8
ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް
އު ފެއްދުމެއް، ތަކެތި އުފައްދާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެތެރެކުރާ
9

ފަރާތުން އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެމީހުންގެ ފަރާތުން އެހެން
މީހަކު ލައްވާ ވިޔަސް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މުޢާމަލާތެއް
ބޭނުންކޮށްގެން އެތަކެތި ގަތުމަށް ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށް
ހިތްވަރު ދީގެން ނުވާނެއެވެ. މިފަދަ މުޢާމަލާތްތަކުގެ
ތެރޭގައި ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތަކާއި މިބާވަތުގެ
އިތުރު އެހެން ކަންތައްވެސް ހިމެނެއެވެ.
(ހ) އިޝްތިހާރު ކރުން.
(ށ) ވަކި މުދާ ވިއްކުން އިތުރުކުރުމުގެ މަޤުޞަދުގައި
ކުރެވޭ ކަންތައް ކަމަށްވާ ޚާއްޞަ ދައްކާލުމާއި، ކުޑަދޮރު
ނުވަތަ ވަންނަ ދޮރާ ދިމާލަށް ހުންނަ ހަރުތަކުގައި
ބެހެއްޓުމާއި، މިފަދަ ބާވަތްތަކުން ޑިސްކައުންޓު ދިނުމާއި،
ޚާއްޞަ ސޭލްތައް ހުށައެޅުމާއި، މިގަވާއިދުގައި
ހިމެނިފައިނުވާ ބާވަތްތަކާއި ގުޅުވައިގެން ވިއްކުމާއި،
ޑިސްކައުންޓް ކޫޕަން ދޫކުރުމާއި، އިނާމާ ހަދިޔާ ދިނުން.
(ނ) ސީދާ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތެއްގައި ވިޔަސް
އެއްވެސް މީހަކަށް ނަމޫނާއެއް ނުވަތަ ނަމޫނާ ތަކެއް
ދިނުން.
(ރ) ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިނަށް ކާންދިނުމާއި،
މައިންގެ ކާނާ އާއި، މައިމީހާގެ ކިރުގައި ހިމެނޭ ކާނާގެ
ބާވަތްތަކާއި ގާތުން ކިރުދިނުމަށް މައިންގެ ޤާބިލުކަމާއި ބެހޭ
މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ޢިލްމީ ތަކެތި މިގަވާއިދާ އެއްގޮތްވާގޮ ތުގެ
މަތިން ނޫންގޮތަކަށް ހަދިޔާކުރުން ނުވަތަ ބެހުން.
(ބ) ޢާންމުންނަށް ހަދިޔާ ދިނުންފަދަ މިގަވާއިދުގައި
ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއްގެ ބޭނުންކުރުމަށް ހިތްވަރުލިބޭނެ
ކޮންމެ ކަމެއް.
10

(ޅ) ޢާންމުންގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މިހަކާ މާކެޓިން
މުވައްޒަފަކާ ދެމެދު ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ގުޅުމެއް
ހިންގުން. މިފަދަ ގުޅުންތަކުގެ ތެރޭގައި މިތަނުގައި
ބަޔާންކުރެވިފައިމިވާ ކަންތަކާއި މިބާވަތުގެ އެހެން ކަންތައް
ހިމެނެއެވެ. މިގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް
ކުރިއެރުވުމުގެ ބޭނުމުގައި އެކިއެކި ޙަރަކާތްތަކާއި،
މުބާރާތްތަކާއި، ކައުންސެލިންގ ގެ ޚިދުމަތްދޭ ފޯނުތައް
ސްޕޮންސަރ ކުރުމާއި، އުފަންވެނި ޞިއްޙަތާއި، ވިހެއުމާއި،
ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުން ނުވަތަ
މިއާއި ގުޅުންހުރި މަޢުޟޫގެ ކޭމްޕޭންތައް ސްޕޮންސަރ
ކުރުން.
(2) ތަކެތި އުފައްދާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެތެރެކުރާ ފަރާތުން
އަމިއްލައަށް ނުވަތަ އެމީހުންގެ ފަރާތުން އެހެން މީހަކު
ލައްވާ ވިޔަސް ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިޔަކަށް ނުވަތަ ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް
ބާވަތެއްގެ ބޭނުންކުރުމަށް ހިތްވަރު ދީގެންނުވާނެއެވެ.
މަނާކުރެވިފައިވާ ހިތްވަރު ދިނުމުގެ އާދަތަކުގެ ތެރޭގައި މި
މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
ކަންތަކުގެ އިތުރުން ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތަކާއި
މިބާވަތުގެ އިތުރު އެހެން ކަންތައްވެސް ހިމެނެއެވެ.
(ހ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްތެރިޔަކަށް ނުވަތަ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒަކަށް
ހިލޭ ނުވަތަ ހެޔޮ އަގެއްގައި ދިނުން.
(ށ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއްގެ ނުވަތަ އުފައްދާ
ފަރާތުގެ ނަން ނުވަތަ ނިޝާން ޖަހާފައިވާ އާލާތެއް ނުވަތަ
ޚިދުމަތެއް ޞިއްޚީ ޚިދުމަތްދޭމަރުކަޒެއްގެ ތެރޭގައި ބެހުން.
11

(ނ) ޞިއްޚީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒެއްގެ ތެރޭގައި މިތަނުގައި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ތަކެއްޗާއި މިފަދަ އެނޫންވެސް ތަކެތި
ހިލޭ ދިނުން ނުވަތަ ބެހުމާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއްގެ
ނުވަތަ އުފައްދާ ފަރާތުގެ ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުގެ ނަން
ނުވަތަ ނިޝާން ޖަހާފައިވާ ގަލަމާއި،
ކަލަންޑަރާއި،ޕޯސްޓަރާއި، ނޯޓު ފޮތާއި، ބޭސް ސިޓީ ލިޔާ
ފޮތާއި، އިސްކޮޅު ބަލާޗާޓާއި، ކުޅޭ ތަކެތި އަދި ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒެއްގެ ތެރޭގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއްގެ
ބޭނުންކުރުމަށް ހިތްވަރު ލިބިދާނެ ގޮތަކަށް އެފަދަ ތަކެތީގެ
ވާހަކަ ދެއްކުން.
(ރ) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިޔަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ
މީހަކަށް ނުވަތަ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިންގެ ޖަމާޢަތަކަށް
ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާ އަކަށް ސީދާ ގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާ
ގޮތުގައިވިޔަސް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހަދިޔާއެއް ނުވަތަ
އެހީތެރިކަމެއް ދިނުން ނުވަތަ ފައިދާއެއް ހޯދައިދިނުމާއި
ކިޔެވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމާއި، ތަޙުލީލުކުރުމަށް ފައިސާގެ
އެހީފޯރުކޮށްދިނުމާއި، ބައްދަލުވުންތަކާއި، ސެމިނާތަކާއި،
މަސައްކަތު ބައްދަލުވުންތަކާއި، މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި
އިތުރަށް ކިޔެވުމުގެ ފުރުޞަތުތަކާއި، ކޮންފަރެންސްތަކަށް
ޚަރަދުކުރުން ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ޞިއްޚީ
ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒެއް އިތުރަށް ތަރައްޤީކުރުމަށް
އެހީތެރިވުން.
(ބ) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒަކަށް މައިވަންތަކަން
އުނގަންނައިދޭ ނަރުހުން ނުވަތަ އެފަދަ އެހެންވެސް މީހަކު
ފޯރުކޮށްދިނުން.
(3) މި މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި
ފުރިހަމަކުރުމަށް ބުނެފައިވާ ކަންތަކުގެ އިތުރުން ތަކެތި
12

އުފައްދާ ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތާއި އަދި މުދާ އެތެރެކުރާ
ފަރާތުން ތިރިގައިވާ އެއްވެސް ކަމެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) އެއްވެސް މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭ އިތުރު ފައިދާ އެއް
މިގަވާއިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ 5,3،2،1 އަދި 6 ވަނަ
ނަންބަރުގައި ނަންގަނެވިފައިވާ އެއްވެސް އުފެއްދުމެއް
އެމުވައްޒަފަކު ވިއްކާ މިންވަރު ބެލުން ނުވަތަ އެމުވައްޒަފަކު
މިފަދަ އުފެއްދުން ވިއްކާ މިންވަރަކަށް ބިނާކޮށް ބޯނަސް
ދިނުން.
(ށ) ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށާއި ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުން އަދި
މައިންގެ ކާނާ އާއި ބެހޭ ޢިލްމީ އެއްވެސް މުނާސަބަތެއްގައި
ތިމާގެ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ބައިވެރިކުރުން.
(4) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒަކުން ތިރީގައިވާ ފަދަ އެއްވެސް
ކަމެއް ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ނަމޫނާއެއް
ނުވަތަ އެފަދަ ބާވަތެއް ހެޔޮ އަގެއްގައި ނުވަތަ ހިލޭ ހޯދަން
އެދުމާއި، ބަލައިގަތުމާއި، ގަތުން.
(ށ) ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއްގެ ނުވަތަ އެފަދަ ބާވަތެއް
އުފައްދާ ފަރާތާއި، އެތެރެކުރާ ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުގެ
ނިޝާން ނުވަތަ ނަންޖަހާފައިވާ އެއްވެސް އެއްޗެއް ނުވަތަ
އާލާތެއް ބަލައިގަތުމާއި އެފަރާތްތަކުގެ އެންގުންތަކާ އި،
ޕޯސްޓަރާއި، ހަދިޔާ ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒުގައި
ބެހުމާއި، ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ބަހައްޓަން ހުއްދަ ދިނުން އަދި
އެހެންގޮތަކުންވިޔަސް މިފަދަ ބާވަތެއް ބޭނުންކުރުމާއި
ކުރިއެރުވުމުގެ އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުން.
(ނ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ވިއްކުމާއި ބެނުންކުރުން
13

ކުރިއެރުވުމަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުން.
(5) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިޔަކު ތިރީގައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ކަމެއް
ކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) ފައިސާ ނުވަތަ އެހެންގޮތެއްގައިވިޔަސް އެއްވެސް
ބާވަތެއްގެ ހަދިޔާއެއް ނުވަތަ އެހީތެރިކަމެއް ނުވަތަ
ފައިދާއެއް ޤަބޫލުކުރުން ނުވަތަ އޭނާގެ ޢާއިލާގެ މީހަކު
އެއިން ކަމެއް ލިބިގަތުމަށް ހުއްދަ ކުރުން. މިފަދަ
ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި މިތާގައި ބަޔާންކުރެވިފައިމިވާ ކަންތަކާއި
އަދި މީގެ އިތުރަށް ކިޔެވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމާއި،
ތަޙުލީލުކުރުމަށް ފައިސާގެ އެހީފޯރުކޮށްދިނުމާއި،
ބައްދަލުވުންތަކާއި، ސެމިނާތަކާއި، މަސައްކަތު
ބައްދަލުވުންތަކާއި، މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި އިތުރަށް
ކިޔެވުމުގެ ފުރުޞަތުތަކާއި، ކޮންފަރެންސްތަކާއި މިނޫނަސް
ރަސްމީ ނުވަތަ ނުރަސްމީ ތަޢުލީމުގެ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް
ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތާއި، އެތެރެކުރާ
ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެފަރާތްތައް
ތަމްސީލުކުރާ މީހެއްގެ ފަރާތުން އެހީ ހޯދުންވެސް
ހިމެނެއެވެ.
(ށ) ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއްގެ ނަމޫނާއެއް އެއްވެސް
މީހެއްގެ ފަރާތުން ބަލައިގަތުން ނުވަތަ އެފަދަ ނަމޫނާއެއް
އެއްވެސް މީހަކަށް ދިނުން.
(ނ) މިގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
ފަދައިން ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތާއި،
އެތެރެކުރާ ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުން ފޯރުކޮށްދީފައިވާ
ސައިންޓިފިކް ފަންނީ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ޞިއްޙީ
ފަންނާނުނޫން މީހަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން.
14

(ރ) އިންފެންޓް ފޯމިއުލާ އާއި ބުއްފުޅީގެ ބޭނުންތައް
ކޮންމެހެން ބޭނުންވާ ޚާއްޞަ ޙާލަތްތަކުގައި މެނުވީ
މައިންނަށް ނުވަތަ އެމީހުންގެ ޢާއިލާއަށް އެކަންކަން
އޮޅުންފިލުވައި ދިނުމާއި އަދި އެ ފަދަ ޙާލަތްތަކުގައިވެސް
މިބާވަތްތައް ބޭނުންކުރުމުގެ ނުރައްކާތަކާއި، 4 ވަނަ
ބާބުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށް
ކިޔައިދިނުން.
(ބ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއްގެ ބޭނުންކުރުމާއި
ވިއްކުމަށް އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ހިތްވަރު ދިނުން.
ކަނޑައެޅިފައިވާ (1) .7 ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތާއި، އެތެރެކުރާ
އުފެއްދުމެއްގައި
ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުން އެބާވަތެއް ބަންދުކުރެވިފައިވާ
ލޭބަލް ޖެހުން
އެ އްޗެއްގައި ނުވަތަ އޭގައި ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލެއްގައި
އެއުފެއްދުމެއް ތައްޔާރުކޮށް ބޭނުންކުރާނެ ރަނގަޅުގޮތް
ދެއްކުން ނޫންގޮތަކަށް މިފަދަ ބާވަތެއް ބޭނުންކުރުމަށް
ހިތްވަރުދޭފަދަ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ފޮޓޯއެއް ނުވަތަ
ކުރެހުމެއް ނުވަތަ އެހެން ބާވަތެއްގެ ތަޞްވީރެއްވިޔަސް އަދި
ހަމައެހެންމެ ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި، ކުޑަކުދިންނާއި، ޅަފަތުގެ
ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ގޮވައިގެން ތިބޭ މައިންނާއި، އެއްވެސް
ބާވަތެއްގެއިންސާނުންގެ ސޫ ރައެއް ނުވަތަ ވާހަކަ ފޮތްތަކާއި
ކާޓޫނުގައި ބޭނުންކުރާ ސިފައެއް ނުވަތަ ޖަނަވާރެއް އަދި
ބުއްފުޅި އާއި ބުއްފުޅީގެ ތުންފަދަ އެއްވެސް އެއްޗެއްގެ
ފޮޓޯއެއް ނުވަތަ ކުރެހުމެއް ނުވަތަ އެހެންބާވަތެއްގެވިޔަސް
ތަޞްވީރެއް ޖަހައިގެން ނުވާނެއެވެ.
(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއް އުފައްދާ ފަރާތާއި، އެތެރެކުރާ
ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުން ބުއްފުޅިއާއި ބުއްފުޅިތުން ނުވަތަ
ޕެސިފައަރ ފިޔަވައި ބަ ންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ
15

އޭގައި ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި، ހާމަކަން ބޮޑުގޮތެއްގައި
ސާފުކޮށް ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭނެހެން ދިވެހި ބަހުން
ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތު ލިޔެވިފައި ނުވާނަމަ އެއުފެއްދުމެއް
ވިއްކައިގެން ނުވަތަ ވިއްކަން ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ހ) ތައްޔާރުކޮށް ބޭނުންކުރާނެ ރަނގަޅުގޮތް ފަސޭހައިން
އެގޭނެގޮތަށް ތަޞްވީރުންނާއި ލިޔުމުން ދައްކުވައިދިނުން.
އަދި އެއްވެސް ޙާލެއްގައި ބުއްފުޅި ދިނުން ކުރިއަރުވާފަދަ
އެއްޗަކަށް މިތަކެތި ވެގެންނުވުން.
(ށ) އެކުލެވިގެންވާ ބައިތަކުގައި ކިރު ނުވަތަ ކިރުފަދަ
ބާވަތެއް ވާނަމަ އެއީ ކޮން ބާވަތެއްކަމާއި އޭގެ އަސްލަކީ
ކޮބައިކަން އެގޭނެ ގޮތަށް އޮތުން.
(ނ) އެކުލެވިފައިވާ ބައިތަކާއި ކާނާގެ ބާވަތްތަކުގެ
މިންވަރު.
(ރ) ހުޅުވުމުގެ ކުރިންނާއި ހުޅުވުމަށްފަހު ރައްކާކޮށްފައި
ބަހައްޓަންޖެހޭގޮތް. މިމަޢުލޫމާތު ލިޔެފައި އޮންނަންވާނީ
އެތަނެއްގެ މޫސުމަށް ބަލާފައެވެ.
(ބ) އެއުފެއްދުމެއްގެ ބެޗް ނަންބަރު.
(ޅ) އުފެއްދި ތާރީޚާއި މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚު.
(ކ) އުފެއްދި ފަރާތާއި، ބަންދުކުރި ފަރާތާއި، ވިއްކާ
ފަރާތާއި، އެތެރެކުރި ފަރާތާއި، އެއުފެއްދުމެއް
ބޭރުކުރިފަރާތް (އެކްސްޕޯޓަރ ނުވަތަ ވެންޑަރ) ގެ ނަމާއި
އެޑްރެސް.
16

(އ) މީގެ އިތުރުންވެސް އެދިއްޖެ ކޮންމެ ތަފްޞީލެއް.
(3) އިންފެންޓް ފޯމިއުލާ ނުވަތަ ފޮލޯއަޕް ފޯމިއުލާ
ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ އޭގައި
ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި ތިރިގައިވާ ފަދަ ކަމެއް ހުރިނަމަ
އެބާވަތެއް އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ
އެތެރެކުރި ފަރާތުން އެއުފެއްދުމެއް ވިއްކައިގެން ނުވަތަ
ވިއްކަން ދޫކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) "މައިވަންތަކޮށްފައި" ނުވަތަ "މައިވަންތަކޮށްފައިވާ
" "އި " "އި "
ކިރު ނުވަތަ ންސާނީ ނުވަތަ ންސާނީ ކިރު
ނުވަތަ "މަންމަގެ ކިރުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުންކުރުމަށް" ނުވަތަ
އެއުފެއްދުމަކާ މައިމީހާގެ ކިރާއި އެއްގޮތްކަމެއް ލަފާކުރާ
މިފަދަ ނަމެއް ނުވަތަ ޝުޢޫރެއް ލިޔެފައިވުން.
(ށ) ގާތުންކިރުދިނުމުން ދުރުކުރުވާފަދަ ނުވަތަ މައިމީހާގެ
ކިރަކީ އެއްވެސްގޮތަކުން ފުރިހަމަނޫން އެއްޗެއްކަމަށް
އިޝާރާތްކުރާފަދަ ނުވަތަ މަންމައަކު އޭނާގެ ދަރިފުޅަށް
ގާތުން ކިރުދިނުމުގެ ޤާބިލުކަމުގެ އިތުބާރު ކުޑަވާފަދަ
އެއްވެސް ޢިބާރާތެއް ލިޔެވައިފުން.
(ނ) އެއުފެއްދުމެއް ނުވަތަ އެކުންފުނީގެ ނުވަތަ އެހެން
ކުންފުންޏެއްގެ ތަފާތު އުފެއްދުމެއް އެއްވެސް ގޮތަކަށް
ކުރިއެރުވުން.
(ރ) "ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުމުގެ ތަޖުރިބާކާރު" ނުވަތަ
މިފަދަ އެހެންވެސް ޖުމްލައެއް ނުވަތަ ޝުޢޫރެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ކުޑކުދިންގެ ކާނާގެކުންފުނި ނުވަތަ އުފައްދާ
ފަރާތް ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތް އެއްވެސް ޙަލެއްގައި
ކުރިއެރުވުން.
17

(ބ) އެއުފެއްދުމަކީ ދުނިޔޭގެ ޞިއްޙަތު ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ
އެހެންވެސް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ނުވަތަ ޤައުމީ ޖަމާޢަތެއް
ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ފާސްކޮށްފައިވާ އެއްޗެއްކަމަށް
އެއްވެސް ޙާލެއްގައި ދޭހަވުން.
(ޅ) ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށާއި ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުން
ނުވަތަ މައިންގެ ކާނާއާއި ބެހޭ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ޢިލްމީ
ލިޔުމެއް ބެހުމުގެ ނުވަތަ ކުރިއެރުވުމުގެ މަޤްސަދުގައި ސިޓީ
ފޮނުވާނެ އެޑްރެސް ނުވަތަ އީމެއިލް އެޑްރެސް ނުވަތަ ފޯނު
ނަންބަރު ފޯރުކޮށްދިނުން. މިފަދަ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި
މައިންނާއި ޅަފަތުގެ ކުދިން ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ނުވަތަ
ޢާއިލާގެ މެމްބަރުން ކްލަބް މެމްބަ ރުންނަށް ހެދުމާއި އެފަދަ
އެހެންކަންތައް ހިމެނެއެވެ.
(ކ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ބަންދުކޮށްފައިވާ
އެއްޗެއްގެ ތެރޭގައި ހިލޭ ލިބޭ ހަދިޔާއެއް ހިމެނުން ނުވަތަ
މިފަދަ އުފެއްދުމަކާއި އެކު ހިލޭ ހަދިޔާ ދިނުން.
(އ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ނުވަތަ އުފެއްދުމެއްގައި
ހިމެނޭ އެއްވެސް އެއްޗަކާއި ޞިއްޙަތާއި އެއްވެސް ގުޅުމެއް
އޮތްކަމަށް ބުނާ ނުވަތަ އެފަދަ މާނައެއް ދޭހަވާފަދަ
ލިޔުމެއް ހިމެނިފައިވުން. މިފަދަ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި
އެއުފެއްދުމެއްގައި ހިމެނޭ ކާނާ އާއި ކުއްޖާ ބޮޑުވުމާއި،
ހަށިގަނޑުގެ ނިޒާމުތައް ނުވަތަ ޠަބީޢީ މަސައްކަތްތަކާއި
އެއްވެސް ގުޅުމެއްވާކަމަށް ލިޔުންވެސް ހިމެނެއެވެ.
(4) އިންފެންޓް ފޯމިއުލާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ
އޭގައި ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި މި މާއްދާގެ 7(ވަނަ
މާއްދާގެ((2) ،(1) އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
18

ކަންތަކުގެ އިތުރުން ތިރީގައިވާ ކަންތައްފުރިހަމަނުވާނަމަ
އެބާވަތެއް އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ
އެތެރެކުރި ފަރާތުން އެއުފެއްދުމެއް ވިއްކައިގެން ނުވަތަ
ވިއްކަން ދޫކޮށްގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) އެއުފެއްދުމެއްގެ މޫނުމަތީފަރާތުގައި، ހާމަކަން
ބޮޑުގޮތެއްގައި، އެއުފެއްދުމެއްގެ ނަން ލިޔެވިފައިވާ
އަކުރުތަކުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ކުޑަނޫން
ސައިޒަކުން، އަޅައިގަންނަފަދަ ގަދަކުލައަކުން، ސާފުކޮށް
ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭނެހެން ދިވެހި ބަހުން ތިރީގައިމިވާ
މަޢުލޫމާތު ލިޔެވިފައިއޮތުން.
(1) "ޚާއްޞަ ދެންނެވުމެއް:އެންމެ ރަގަޅު ގޮތަކީ
ގާތުން ކިރުދިނުން.
(2)ޅަފަތުގައި ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިން ދުޅަހެޔޮކޮށް
ބޮޑުވުމަށް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ފުރިހަމަ
އެއްޗަކީ މައިމީހާގެ ކިރު.
(3)މައިމީހާގެ ކިރަކީ ބޭރަށްހިންގުމާއި އިތުރު
އެހެން ބަލިތަކުން ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކޮށްދޭ
އެއްޗެއް".
(ށ) ތަށިބޭނުންކޮށްގެން ކާން ތައްޔާރުކުރާނެގޮތް
ތަޞްވީރުންނާއި ލިޔުމުން ދައްކުވައިދިނުން.
(ނ) ތައްޔާރުކޮށް ބޭނުންކުރާނެގޮތުގެ އިރުޝާދުގެ ތިރީގައި،
ހާމަކަން ބޮޑުގޮތެއްގައި، އެއުފެއްދުމެއްގެ ނަން ލިޔެވިފައިވާ
އަކުރުތަކުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ކުޑަނޫން
ސައިޒަކުން އަޅައިގަންނަފަދަ ގަދަކުލައަކުން، ސާފުކޮށް
ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭނެހެން ދިވެހި ބަހުން އަންނަނިވި
19

ބަސްތައް ލިޔެވިފައި އޮތުން.
(1) "އިންޒާރު: ތިމާގެ ދަރިފުޅުގެ
ޞިއްޙަތަށްޓަކައި މިއުފެއްދުން ތައްޔާރުކުރާނެ
ގޮތުގެ ހުރިހާ އިރުޝާދުތަކެއް
ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ކިޔުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް.
(2) ބުއްފުޅި ދޭނަމަ އުރަމަތިން ކިރުބުއިމުން
ކުއްޖާ ދުރުހެލިވެދާނެ.
(3) ބުއްފުޅީގެ ބަދަލުގައި ތައްޓެއް ބޭނުންކުރުމަކީ
ސާފުތާހިރުކަމަށްޓަކައި މާރަގަޅު ގޮތެއް.
(ރ) ތައްޔާރުކުރާނެ ގޮތުގެ އިރުޝާދާއެކު ކާންދޭނެ ގޮތުގެ
ޗާޓެއް ހިމެނުމާއި އަދި ކާރުޚާނާގައި ހިކި ކިރު އުފެއްދުމުގެ
ތެރޭގައި ނުވަތަ ގޭގައި ތައްޔާރުކުރުމުގެ ތެރޭގައި
ޖަރާސީމުން އެތަކެތި ތަޢައްޔަރުވެދާނެކަން ބު ނެދީފައި
އޮތުމާއި، މިހެންކަމުން ކޮންމެފަހަރަކު ކާންދީ ނިމުމުން ބާކީ
ހުންނަބައި އުކާލުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންކަމެއްކަން
ބުނެދިނުން.
(5) ފޮލޯއަޕް ފޯމިއުލާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ
އޭގައި ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި މި މާއްދާގެ 7(ވަނަ
މާއްދާގެ((2) ،(1) އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ
ކަންތަކުގެ އިތުރުން ތިރީގައިވާކަންތައް ފުރިހަމަނުވާނަމަ
އެބާވަތެއް އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ
އެތެރެކުރި ފަރާތުން އެއުފެއްދުމެއް ވިއްކައިގެން ނުވަތަ
ވިއްކަން ދޫކޮށް ގެންނުވާނެއެވެ.
(ހ) އެއުފެއްދުމެއްގެ މޫނުމަތީފަރާތުގައި، ހާމަކަން
20

ބޮޑުގޮތެއްގައި، އެއުފެއްދުމެއްގެ ނަން ލިޔެފައިވާ
އަކުރުތަކުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ކުޑަނޫން
ސައިޒަކުން، އަޅައިގަންނަފަދަ ގަދަކުލައަކުން، ސާފުކޮށް
ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭ ނެހެން ދިވެހި ބަހުން ތިރީގައި
މިވާ މަޢުލޫމާތު ލިޔެވިފައި އޮތުން.
(1) "ޚާއްޞަ ދެންނެވުމެއް: މިއުފެއްދުމަކީ 6
މަހަށްވުރެ ކުޑަކުދިންނަށް އެކަށީގެންވާ
އެއްޗެއްނޫން.
(2) މައިމީހާގެ ކިރަކީ ބޭރަށްހިންގުމާއި އިތުރު
އެހެން ބަލިތަކުން ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކޮށްދޭ
އެއްޗެއް.
(3) ކުއްޖާއަށް މަދުވެގެން 2 އަހަރު ދުވަސް
ވަންދެން ގާތުން ކިރު ދިނުމަކީ އެދެވިގެންވާ
ކަމެއް.
(ށ) ތަށިބޭނުންކޮށްގެން ކާން ތައްޔާރުކުރާނެގޮތް
ތަޞްވީރުންނާއި ލިޔުމުން ދައްކުވައިދިނުން.
(ނ) ތައްޔާރުކޮށް ބޭނުންކުރާނެގޮތުގެ އިރުޝާދުގެ ތިރީގައި،
ހާމަކަން ބޮޑުގޮތެއްގައި، އެއުފެއްދުމެއްގެ ނަން ލިޔެވިފައިވާ
އަކުރުތަކުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ކުޑަނޫން
ސައިޒަކުން އަޅައިގަންނަފަދަ ގަދަކުލައަކުން، ސާ ފުކޮށް
ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭނެހެން ދިވެހި ބަހުން އަންނަނިވި
ބަސްތައް ލިޔެވިފައި އޮތުން.
(1) "އިންޒާރު: ތިމާގެ ދަރިފުޅުގެ
ޞިއްޙަތަށްޓަކައި މިއުފެއްދުން ތައްޔާރުކުރާނެ
21

ގޮތުގެ ހުރިހާ އިރުޝާދުތަކެއް
ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ކިޔުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް.
(2) ބުއްފުޅި ދޭނަމަ އުރަމަތިން ކިރުބުއިމުން
ކުއްޖާ ދުރުހެލިވެދާނެ.
(3) ބުއްފުޅީގެ ބަދަލުގައި ތައްޓެއް ބޭނުންކުރުމަކީ
ސާފުތާހިރުކަމަށްޓަކައި މާރަގަޅު ގޮތެއް.
(ރ) ބޭނުންކުރުމަށް ބުނެފައިވާ ޢުމުރަށްވުރެ ކުރީން
އެއުފެއްދުމެއް ތަޢާރަފްކުރުމުން ލިބިދާނެ ޞިއްޙީ ގެއްލުމުގެ
އިންޒާރު.
(ބ) ތައްޔާރުކުރާނެ ގޮތުގެ އިރުޝާދާއެކު ކާންދޭނެ ގޮތުގެ
ޗާޓެއް ހިމެނުމާއި، އަދި ކާރުޚާނާގައި ހިކި ކިރު
އުފެއްދުމުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ގޭގައި ތައްޔާރުކުރުމުގެ
ތެރޭގައި ޖަރާސީމުން އެތަކެތި ތަޢައްޔަރުވެދާނެކަން
ބުނެދީފައި އޮތުމާއި، މިހެންކަމުން ކޮންމެފަހަރަކު ކާންދީ
ނިމުމުން ބާކީ ހުންނަބައި އުކާލުމަކީ ކޮންމެހެން
ބޭނުންކަމެއްކަން ބުނެދިނުން.
(6) ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުމަށް ނުވަތަ
މިފަދަ ކުދިންނަށް އެކަށީގެންވާ އެއްޗެއްގެ ގޮތުގައި
މާކެޓްކުރާ ތަކެތި (ގޮދަނުގެ ބާވަތްތަކާއި، ފުޅީގައި
ބަންދުކުރެވިފައިވާ ތަރުކާރީ އާއި މޭވާއިން ހަދާފައިވާ
ކާނާއާއި، ޖޫހާއި އެހެން ބުއިންތަކާއި އުފެއްދުންތައް)
ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގައި ނުވަތަ އޭގައި
ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި މިމާއްދާގެ 7(ވަނަ މާއްދާގެ)
(2) ،(1) އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކަންތަކުގެ
އިތުރުން ތިރީގައިވާކަންތައް ފުރިހަމަނުވާނަމަ އެބާވަތެއް
22

އުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ
އެތެރެކުރި ފަރާތުން އެއުފެއްދުމެއް ވިއްކައިގެން ނުވަތަ
ވިއްކަން ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(ހ) އެއުފެއްދުމެއްގެ މޫނުމަތީފަރާތުގައި، ހާމަކަން
ބޮޑުގޮތެއްގައި، އެއުފެއްދުމެއްގެ ނަން ލިޔެފައިވާ
އަކުރުތަކުގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްބަޔަށްވުރެ ކުޑަނޫން
ސައިޒަކުން، އަޅައިގަންނަފަދަ ގަދަކުލައަކުން، ސާފުކޮށް
ފަސޭހައިން ކިޔަން އެނގޭނެހެން ދިވެހި ބަހުން ތިރީގައިވާ
މަޢުލޫމާތު ލިޔެވިފައި އޮތުން.
(1) "ޚާއްޞަ ދެންނެވުމެއް: މިއުފެއްދުމަކީ 6
މަސްނުފުރޭ ކުޑަކުދިންނަށް އެކަށީގެންވާ
އެއްޗެއްނޫން.
(2) މައިމީހާގެ ކިރަކީ ބޭރަށްހިންގުމާއި އިތުރު އެހެން
ބަލިތަކުން ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކޮށްދޭ އެއްޗެއް.
(3) ކުއްޖާއަށް މަދުވެގެން 2 އަހަރު ދުވަސް ވަންދެން
ގާތުން ކިރު ދިނުމަކީ އެދެވިގެންވާ ކަމެއް.
(ށ) ހުރިހާ ލިޔުމެއް ދިވެހި ބަހުން ލިޔެފައި އޮތުން.
(ނ) އެއުފެއްދުމެއް ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއްގެ މޫނުމަތީ
ފަރާތުގައި ނުވަތަ ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްގައި އެއުފެއްދުމެއް
ބޭނުންކުރަން ފެށުމަށް ލަފާދޭ ޢުމުރު ހިސާބު އަކުރުން
ލިޔެފައިވުން.
(ރ) ބޭނުންކުރުމަށް ބުނެފައިވާ ޢުމުރަށްވުރެ ކުރީން
އެއުފެއްދުމެއް ތަޢާރަފްކުރުމުން ނުވަތަ ތައްޔާރުކުރަން
23

ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ރަނގަޅަށް ތައްޔާރުނުކޮށް ބޭނުންކުރުމުން
ލިބިދާނެ ޞިއްޙީ ގެއްލުމުގެ އިންޒާރު.
(ބ) އަމިއްލަ ވަޒަނުން ލިބެން ހުންނަ ނުވަތަ ތާޒާ ތަކެތި
ބޭނުންކޮށްގެން ގޭގައި ތައްޔާރުކުރާ ކާނާ އާއި އުފެއްދުމަކާ
އަޅާކިޔައި "ގޭގައި ތައްޔާރުކުރާ ކާނާގެ މީރު ރަހަ ލިބިދޭ"
ކަމަށް ދަޢުވާކޮށް ނުވަތަ މިފަދަ އެހެން ޢިބާރާތެއް ނުވަތަ
ޝުޢޫރެއް ފާޅުކޮށްފައިވުން.
(ޅ) ގާތުން ކިރުދިނުމުން ދުރުކުރުވާފަދަ ނުވަތަ
އެއުފެއްދުމަކާ މައިމީހާގެ ކިރާއި އަޅާކިޔާފައިވާ އެއްވެސް
ޢިބާރާތެއް ލިޔެފައިނުވުން.
(ކ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް އުފެއްދުމެއް ނުވަތަ
އެކުންފުނީގެ ނުވަތަ އެހެން ކުންފުންޏެއްގެ ތަފާތު
އުފެއްދުމެއްވިޔަސް އެއްވެސް ގޮތަކަށް ކުރިއަރުވަން
މަސައްކަތްނުކުރުން.
(އ) "ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުމުގެ ތަޖުރިބާކާރު" ނުވަތަ
މިފަދަ އެހެންވެސް ޖުމްލައެއް ނުވަތަ ޝުޢޫރެއް
ބޭނުންކޮށްގެން ކުޑކުދިންގެ ކާނާ އުފައްދާ ކުންފުނި ނުވަތަ
ވިއްކާ ފަރާތް ކުރިއެރުވުމަށް އެއްވެސް ޙާލެއްގައި
މަސައްކަތް ނުކުރުން.
(ވ) އެއުފެއްދުމަކީ ދުނިޔޭގެ ޞިއްޙަތު ޖަމްޢިއްޔާ ނުވަތަ
އެހެންވެސް ބައިނަލްއަޤްވާމީ ނުވަތަ ޤައުމީ ޖަމާޢަތެއް
ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ފާސްކޮށްފައިވާ އެއްޗެއްކަމަށް
ދޭހަވާފަދަ ކަމެއް އެއްވެސް ޙާލެއްގައި ނުކުރުން.
(މ) ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށާއި ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުން
24

ނުވަތަ މައިންގެ ކާނާއާއި ބެހެ މަޢުލޫމާތެއް ނުވަތަ ޢިލްމީ
ލިޔުމެއް ބެހުމުގެ ނުވަތަ ކުރިއެރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ސިޓީ
ފޮނުވާނެ އެޑްރެސް ނުވަތަ އީމެއިލް އެޑްރެސް ނުވަތަ ފޯނު
ނަންބަރު ފޯރުކޮށްދިނުމާއި، މައިންނާއި ޅަފަތުގެ ކުދިން
ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ނުވަތަ ޢާއިލާގެ މެމްބަރުން ކްލަބް
މެމްބަރުންނަށް ހެދުމާއި މިފަދަ އެހެންކަންތައް ނުކުރުން.
(ފ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ބަންދުކޮށްފައިވާ
އެއްޗެއްގެ ތެރޭގައި، ހިލޭ ލިބޭ ހަދިޔާއެއް ނުހިމެނުން
ނުވަތަ މިފަދަ އުފެއްދުމަކާއި އެކު ހިލޭ ހަދިޔާ ނުދިނުން.
(7) ބުއްފުޅި ބަންދުކުރެވިފައިވާ އެއްޗަކީ ނުވަތަ އޭގައި
ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްއަކީ މިގަވާއިދުގައިވާ މިންގަނޑަށް
ފެތޭ އެއްޗަކަށްނުވާނަމަ އެއުފެއްދި ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ
ފަރާތުން ނުވަތަ އެތެރެކުރި ފަރާތުން އެއުފެއްދުމެއް
ވިއްކައިގެން ނުވަތަ ވިއްކަން ދޫކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
3 ވަނަ ބާބު
ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިޔާގެ ޒިންމާތައް
ޞިއްޙީ (1) .8 ގާތުން ކިރުދިނުމަށް ވާގިވެރިވެ، ޙިމާޔަތްކުރުމަށާއި
ޚިދުމަތްތެރިޔާގެ
މިގަވާއިދު ކުރިއެރުވުމަށް ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅު، ޞިއްޙީ
ޒިންމާތައް
ޚިދުމަތްދޭ މަރުކަޒުތަކާއި، ޤައުމީ އަދި ރަށުފެންވަރުގެ
ޞިއްޙީ އިދާރާތަކުގެ ވެރިން އަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްތެރިންނަށް އެމީހުންގެ ޒިންމާތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި
ލަފާ ދޭންވާނެއެވެ. އަދި ވަކިން ޚާއްޞަކޮށް މިގަވާއިދުގެ 4
ވަނަ ބާބުގައި ބަޔަންކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތަކަށް ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްތެރިން އަހުލުވެރިވެފައިވާކަން ޔަޤީންކުރަން
ވާނެއެވެ.
25

(2) ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިންނާއި އެމީހުންގެ އެހީތެރިންގެ
ފަރާތުން ގާތުން ކިރުދިނުމަށް އެހީތެރިވެދީ، އެކަމަށް ބާރު
އަޅައި ހިމާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. މިގަވާއިދުގައި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތައް ޚާއްޞަކޮށް މިގަވާއިދުގެ 4
ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތުތައް ޚާއްޞަކޮށް
އެމީހުންނަށް އެނގެން ޖެހޭނެއެވެ.
(3) ގާތުން ކިރުދޭން ފެށުމާއި، އެހެން އެއްޗެއް ދިނުމާއި ނުލައި
ހަމައެކަނި ގާތުން ކިރުދިނުމާއި، ގާތުން ކިރުދިނުން
ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ސިދާގޮތުގައި ނުވަތަ
ނުސީދާގޮތުގައިވިޔަސް ބުރޫއަރާފަދަ އާދަތަ އް (ކިރުދިނުމުގެ
ކުރިން ދެވޭ ކާނާ ފަދަ) ނައްތާލުމަށް ޞިއްޙީ
ޚިދުމަތްތެރިން މަސައްކަތް ކުރަންވާނެއެވެ.
(4) މިގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް އުފައްދާ
ފަރާތުން ނުވަތަ ވިއްކާ ފަރާތުން ނުވަތަ އެތެރެކުރާ
ފަރާތުން ނަމޫނާއެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ހަދިޔާއެއްގެ
ގޮތުގައި ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިއަކަށް އެއްޗެއް ދޭން
އުޅެފިނަމަ ނުވަތަ އެނޫންވެސް މިގަވާއިދުގައި
މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް މުޢާމަލާތެއް ހިންގައިފިނަމަ
އެކަމުގެ ރިޕޯޓެއް އެމީހަކު މަސައްކަތްކުރާ ތަނެއްގެ އެންމެ
އިސްކޮށް ހުރި މީހަކަށް ލިޔުމަކުން ހުށައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި
މިފަދަ މުއައްސަސާތަކުގެ ލަފާދޭ ބޯޑަށް އެތަނެއްގެ އިސް
ވެރިން އެރިޕޯޓު ހުށައަޅަންވާނެއެވެ.
4 ވަނަ ބާބު
މަޢުލޫމާތާއި ތަޢުލީމު
ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް 9. ލިޔެޗާޕްކޮށްފައި ނުވަތަ އަޑު ނުވަތަ މަންޒަރު
ކާންދިނުމާއި ބެހޭ
ބޭނުންކޮށްގެން ނަމަވެސް ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް ކާންދިނުމާއި
މަޢުލޫމާތާއި ޢިލްމީ
26

ތަކެތި ބެހޭގޮތުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާއި ޢިލްމީ ތަކެތި
ހުންނަން ޖެހޭނީ ތިރީގައިވާ އުޞޫލުތަކަށް ފެތޭގޮތަށެވެ.
(1) ހިމަނަންވާނީ ރަނގަޅު އަދި ފަހުގެ މަޢުލޫމާތެވެ. އަދި
ބުއްފުޅި ބޭނުންކުރުމަށް ވާގިވެރިވާފަދަ ނުވަތަ ގާތުން
ކިރުދިނުމާ ދުރުހެލިކުރުވާފަދަ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ނުވަތަ
ތަޞްވީރެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.
(2) ލިޔުންތައް ހުންނަންވާނީ ދިވެހި ބަހުންނެވެ.
(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމަކީ މައިމީހާގެ ކިރު ނުވަތަ ގާތުން
ކިރުދިނުމާއި އެއްފަދަ އެއްޗެއްކަމަށް ނުވަތަ އަޅާކިޔޭވަރުގެ
އެއްޗެއްކަމަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މޮޅުއެއްޗެއްކަމަށް
ދޭހަނުވުން ނުވަތަ އެފަދަ ގޮތަކަށް މީހުންނަށް
ހީނުކުރެވުން.
(4) ކަނޑައެޅިފައިވާ ބާވަތެއްގެ ނުވަތަ އެފަދަ ބާވަތެއް އުފައްދާ
ފަރާތާއި، ވިއްކާ ފަރާތުގެ ނިޝާން ނުވަތަ ނަން ޖަހާފައި
ނުވުން. އެހެންނަމަވެސް މިކަން ވާންޖެހޭނީ މިގަވާއިދުގައި
ހުއްދަ ދެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުމަކާ ބެހޭގޮތުން ޞިއްޙީ ފަންނާނުންނަށް
ފޯރުކޮށްދެވޭ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި
ޢަމަލުކުރަންނުޖެހޭ ކަމަކަށެވެ.
(5) ތިރީގައި ކޮންމެ ނުކުތާއެއް ސާފުކޮށް އަދި ފަސޭހައިން
ފާޅުވާނެހެން ބުނެދީފައި ހުރުން.
(ހ) ގާތުން ކިރުދިނުމުގެ ފައިދާތަކާއި އެކަމުގެ މޮޅުކަން.
(ށ) 6 މަސް ވަންދެން ހަމައެކަނި ގާތުން ކިރުދިނުމުގެ
މުހިންމުކަމާއި އެއަށްފަހު ކުއްޖާގެ ޢުމުރުން 2 އަހަރަށްވުރެ
27

ކުރުނޫން މުއްދަތަކަށް ގާތުން ކިރުދިނުން ހުއްޓާނުލާ
ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ މުހިންމުކަން.
(ނ) ހަމައެކަނި ގާތުން ކިރުދިނުން ފަށައިގަންނާނެ ގޮތާއި
އެކަންތައް ދަމަހައްޓާނެގޮތް.
(ރ) ގާތުން ކިރުނުދޭން ނިންމާ ނިންމުމެއް ބަދަލުކުރަން
ދަތިވަނީ ކީއްވެގެންކަން.
(ބ) 6 މަސް ވުމަށްފަހު އިތުރު ކާނާ ތަޢާރަފްކުރުމުގެ
މުހިންމުކަން.
(ޅ) ބުއްފުޅި ދޭން ފެށުމުން ނުވަތަ މާއަވަހަށް އިތުރު ކާނާ
ދޭން ފެށުމުން ގާތުން ކިރު ދިނުމަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ކުރަނީ
ކިހިނެއްކަމާއި ކޮން ގޮތަކަށްކަން.
(ކ) އިތުރަށް ދޭން ބޭނުންވާ ކާނާ އަމިއްލަ ވަޒަނުން
ލިބެން ހުންނަ ތަކެތި ބޭނުންކޮށްގެން ވަރަށް ފަސޭހަކަމާއެކު
ގޭގައި ތާއްޔާރުކުރެވިދާނެކަން.
އިންފެންޓް 9 .10 ވަނަ މާއްދާގައި ނަންގަނެވިފައިވާ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި
ފޯމިއުލާއާއި، ފޮލޯއަޕް
އިންފެންޓް ފޯމިއުލާއާއި، ފޮލޯއަޕް ފޮމިއުލާ ނުވަތަ އެއްވެސް
ފޯމިއުލާ ނުވަތަ
އެހެން ބާވަތެއްގެ ކާއެއްޗެއް ނުވަތަ ބޯ އެއްޗެއް ބުއްފުޅި
ބުއްފުޅިއާއި ބެހޭ
ބޭނުންކޮށްގެން ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް ދިނުން ހިމެނޭނަމަ
މަޢުލޫމާތާއި ޢިލްމީ
ތަކެތި އެއާއެކު ތިރީގައިވާ މަޢުލޫމާތުތައްވެސް ހިމަނަންވާނެއެވެ.
(ހ) އެއުފެއްދުމެއް ތައްޔާރުކޮށް ބޭނުންކުރާނެގޮތާއި،
ކާންދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ބުއްފުޅިއާއި، ތަށި، ސަމުސާ ފަދަ
ތަކެތި ސާފުކޮށް ސްޓެރަލައިޒް ކުރާނެ (ޖަރާސީމު
ނައްތާލާނެ) ގޮތުގެ އިރުޝާދު.
28

(ށ) ޅަފަތުގެ ކުދިންނަށް ތަށިން ކާންދިނުން.
(ނ) ބުއްފުޅި ބޭނުންކުރުމުންނާއި، ތައްޔާރުކުރަން
ބުނެފައިވާގޮތަށް ރަނގަޅަށް ތައްޔާރުނުކޮށް ބޭނުންކުރުމުން
ލިބިދާނެ ޞިއްޙީ ގެއްލުންތައް.
(ރ) ބުނެފައިވާ މިންވަރަށް އެފަދަ އުފެއްދުމެއް ބޭނުންކޮށްގެން
ޅަފަތުގެ ކުއްޖަކަށް ކާންދިނުމަށް ހިނގާނެކަމަށް ލަފާކުރެވޭ
ޚަރަދު.
އުފެއްދުމާބެހޭގޮތުން 11. ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއްގެ މަޢުލޫމާތު ހިމަނާފައިވާ
ޞިއްޙީ
ތަކެތި ތިރީގައިވާ އުޞޫލުގެ ދަށުން ޞިއްޙީ ފަންނާނުންނަށް
ފަންނާނުންނަށް ދެވޭ
ފޯރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ.
މަޢުލޫމާތު
(ހ) އެފަދަ މަޢުލޫމާތުތަކަކީ ހަމައެކަނި ފަންނީގޮތުން
އެއުފެއްދުމަކާބެހޭ ސައިންޓިފިކް އަދި ޙަޤީޤީ މަޢުލޫމާތާއި
އެއުފެއްދުމެއް ބޭނުންކުރާނެގޮތުގެ މަޢުލޫމާތުކަމަށްވުން.
(ށ) އެއުފެއްދުމަކާ ނުވަތަ އެއުފެއްދުމުގައި ހިމެނޭ މާއްދާއަކާ
ޞިއްޙާތާއި، ހެދިބޮޑުވުމާ އެއްވެސް ގުޅުމެއްވާކަމަށް ބުނާ
ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކަށް ރަމްޒުކޮށްދޭ އެއްވެސް
ލިޔުމެއްވާނަމަ އެބުނުމަކަށް ހެކިލިބޭފަދަ ޕަބްލި ޝްކޮށްފައިވާ
ދިރާސާތަކުގެ ރިފަރެންސް ދިނުން.
(ނ) އެތަކެއްޗަކީ އެހެންގޮތްގޮތުންވެސް މިގަވާއިދާ
އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން ހެދިފައިވާ އެއްޗަކަށްވުން.
މޯލްޑިވްސް ފުޑް 12. މިބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް އެއްޗެއް
އެންޑް ޑްރަގް
ތައްޔާރުކުރާ ނުވަތަ ބަހާ ފަރާތްތަކުން އެއުފައްދާ ފަރާތަކަށް
އޮތޯރިޓީ އަށް ތަކެތި
ބިނާކޮށް ކަނޑައެޅޭ ގޮތެއްގެ މަތިން އެތަކެތީގެ ކޮޕީއެއް
ހުށައެޅުން
29

މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ އަށް
ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
5 ވަނަ ބާބު
އިދާރީ ކަންތައް
ތަންފީޒުކުރުން (1) .13 މިގަވާއިދު ތަންފީޒުކުރުމަކީ މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި
މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ)
ގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(2) ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި މިގަވާއިދު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި
މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ)
އިން އެހެން މިނިސްޓްރީތަކާ ގުޅަންވާނެއެވެ.
(3) މިގަވާއިދު ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް
ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އަށް ތިރީގައިވާ
ބާރުތަކާއި ޒިންމާތައް ލިބިގެންވެއެވެ.
(ހ) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑެއް އެކަށައެޅުން.
(ށ) މިގަވާއިދު ތަންފީޒުކުރުމަށާއި، މިގަވާއިދުގެ
މަޤްޞަދާއި ލަނޑުދަނޑިތައް ޙާޞިލްކުރުމަށް ބޭނުންވާ
ކަންތައްތައް ހާމަކޮށް ޢާންމުކުރުން.
(ނ) މިގަވާއިދު ތަންފިޒުކުރެވޭކަން ޔަޤީންކުރުމަށާއި،
މިޤަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތަކާއި މިގަވާއިދާ
ގުޅިގެން ހާމަކޮށް ޢާންމުކުރާ ގަވާއިދުތަކަށް ފިުރަހަމައަށް
ޢަމަލުކުރެވޭކަން ޔަޤީންކުރުމަށްޓަ ކައި ސަރުކާރުގެ
އިދާރާތަކާއި މިކަމަށް ޝައުޤުވެރިވާ އެހެނިހެން ފަރާތްތަކާ
މަޝްވަރާކުރުން.
30

(ރ) މިގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުވަން ފެށުން.
(ބ) މިގަވާއިދުގެ މަޤްޞަދާއި ލަނޑުދަނޑިތައް
ޙާޞިލްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ނުވަތަ ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް
ކުރުމަށް ނަގަންޖެހޭ ޒިންމާ ނެގުމާއި، ލިބިގެންވާ ބާރުތަކުގެ
ބޭނުންކުރުން.
ގާތުން ކިރުދިނުން (1) .14 ގާތުން ކިރުދިނުން އާލާކޮށް ކުރިއެރުވުމަށް ލަފާދެ ޤައުމީ
އާލާކޮށް
ބޯޑެއް މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ
ކުރިއެރުވުމަށް ލަފާދޭ
(އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) ގެ ދަށުގައި އޮންނަންވާނެއެވެ. މި ބޯޑު
ޤައުމީ ބޯޑް
އެކުލެވިގެންވާނީ ތިރީގައި ނަންގަނެވިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ
މައްޗަށެވެ.
(ހ) މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ
(އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ).
(ށ) ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޕަބްލިކް ހެލްތްގެ އިސްފަރާތް.
(ނ) މިނިސްޓްރީ އޮފް އެޑިއުކޭޝަންގެ އޮފިސަރެއް.
(ރ) މިނިސްޓްރީ އޮފް ލީގަލް ރިފޯމް، އިންފޮމޭޝަން
އެންޑް އާޓްސްގެ އޮފިސަރެއް.
(ބ) މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް
ޓްރޭޑްގެ އޮފިސަރެއް.
(ޅ) ފެކަލްޓީ އޮފް ހެލްތް ސައިންސަސްގެ އޮފިސަރެއް.
(ކ) ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް މެޑިކަލް ސަރވިސަސްގެ
އޮފިސަރެއް.
31

(އ) އައި.ޖީ.އެމް.އެޗުން އަދި އަމިއްލަ ހަސްފަތާލުތަކުން
މަންދުބެއް.
(ވ) ޞިއްޙިދާއިރާގައި ޙަރަކާތްތެރިވާ އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާ
ޖަމާޢަތް ފަދަ ތަންތަނުން މަންދޫބެއް.
(މ) ޢާންމުންގެ ތެރެއިން ކަނޑައެޅޭ ބައެއް.
ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމަކުން ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ މާލީ
ފައިދާއެއްކުރާ ނުވަތަ އެފަދަ ޝައުޤުވެރިކަމެއް އޮތް މީހަކު
މިކޮމިޓީގެ މެމްބަރެއްގެ ގޮތުގައި ޢައްޔަން
ކުރެވިގެންނުވާނެއެވެ.
(2) މިގަވާއިދު ފާސްވާތާ 90 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މޯލްޑިވްސް
ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އިން ލަފާދޭ
ޤައުމީ ބޯޑުގެ މެމްބަރުން ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
(3) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ މެމްބަރުން މަޤާމުގައި ތިބޭނީ 3
އަހަރު ދުވަހުގެ ދައުރަކަށެވެ. މުއްދަތު ހަމަވުމުން އިތުރު
ދައުރަކަށްވެސް އެމީހުން ޢައްޔަންކުރެވިދާނެއެވެ.
(4) އެއްވެސް މެމްބަރަކު ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި
މިނިސްޓަރަށް ލިޔުމަކުން އެންގެވުމަށްފަހު ބޯޑުން
ވަކިވެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުސްވާ މަޤާމެއް ފުރަންޖެހޭނީ
ދެން ބާކީއޮތް މުއްދަތަކަށް އެމަޤާމަށް މީހުން ހޮވުމުގައި
އިހު ޢަމަލުކުރެވުނު އުޞޫލުގެ މަތިންނެވެ.
(5) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުން ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި ބޯޑުގެ
ބައްދަލުވުންތަކުގައި ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގެ
ތަޖުރިބާކާރުން އޮބްޒާވަރުންގެ ގޮތުގައި
32

ބައިވެރިކުރެވިދާނެއެވެ. އަދި ބޯޑަށް ހުށަހެޅޭ ފުންކޮށް
ދިރާސާކުރަންޖެހޭ ކަންތަކާމެދު މަޝްވަރާކުރާ
ތަޖުރިބާކާރުންގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ މިފަދ ކޮމިޓީއެއްގެ
މެމްބަރުންގެ ގޮތުގައިވެސް ބައިވެރިކުރެވިދާނެއެވެ.
ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ (1) .15 ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ ސެކްރެޓަރީ އާއި އަދިވެސް
އިދާރީ މަސައްކަތް
މިގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ މަަށް ފެންނަ
އެހެން މުވައްޒަފުން ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް މޯލްޑިވްސް ފުޑް
އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އިން
ޢައްޔަންކުރަންވާނެއެވެ.
(2) މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ
(އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ)ގެ ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުން މި
މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ މުވައްޒަފުން ހޯދަންވާނެއެވެ.
(3) ބޭނުންޖެހޭ އަވަސްމިނެއްގައި، ސެކްރެޓަރީ އަންގާ
ތަނެއްގައި ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ ބައްދަލުވުންތައް
ބާއްވަންވާނެއެވެ. އަދި ދެ ބައްދަލުވުމެއްގެ ދެމެދުގައިވާ
މުއްދަތު 90 ދުވަހަށްވުރެ ދިގުވެގެން ނުވާނެއެވެ.
(4) ޗެއަރމަން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން ބައްދަލުވުންތަކަށް
ގޮވާލުމާއި، ބައްދަލުވުންތަކުގެ ޔައުމިއްޔާ ބެލެހެއްޓުމާއި
އަދިވެސް ލަފާދޭ ބޯޑުން ޙަވާލުކުރާ މަސައްކަތް ސެކްރެޓަރީ
ކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
(5) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ ކޯރަމް އަކީ ބޯޑުގެ މެމްބަރުންގެ
ދެބައިކުޅަ އެއްބައެވެ.
(6) ބައްދަލުވުމަށް ޙާޒިރުވެ ތިބި މެމްބަރުންގެ އަޢުލަބިއްޔަތު
ލިބުމުން އެ ބައްދަލުވުމެއްގައި މަޝްވަރާކުރެވޭ ކަންތައް
33

ފާސްކުރެވޭނެއެވެ.
(7) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ ނިންމުންތައް ސެކްރެޓަރީ
ސަރޓިފައިކުރަންޖެހޭނެއެވެ.
(8) މި ގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އިތުރު އިދާރީ
ގަވާއިދުތައް ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުން އެކަށައެޅިދާނެއެވެ.
ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ 1 16.. ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް ތިރީގައިވާ ޒިންމާތަކާއި ބާރުތައް
ޒިންމާތަކާއި
ލިބިގެންވެއެވެ.
ލިބިގެންވާ ބާރުތައް
(ހ) ގާތުން ކިރުދިނުން އާލާކޮށް ކުރިއެރުވުމަށް ލަފާދިނުމުގެ
ޤައުމީ ޕޮލިސީ އާއި ބެހޭ ގޮތުން މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް
ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އަށް ލަފާދިނުން.
(ށ) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ ޒިންމާތަކާއި މަސައްކަތްތައް
ސަރަޙައްދީ ފެންވަރުގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި
ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގެ މަތިން
ސަރަޙައްދީ ފެންވަރުގެ ކޮމިޓީތައް އުފެއްދުން.
(ނ) ގާތުން ކިރުދިނުން ކުރިއެރުވުމާއި، ޅަފަތުގެ ކުދިންނާއި
ކުޑަކުދިންނަށް ކާންދިނުމުގެ މަޢުލުމާތާއި ޢިލްމީ ތަކެތި
ތައްޔާރުކުރުމާއި، ގާތުން ކިރުދިނުމުގެ ކަންތަކާއި
މިގަވާއިދުގައި ހިމެނިފައިވާ ކަންތައް ބެލެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ
ތަމްރީނު ޞިއްޙީ ޚިދުމަތްތެރިންނަށް ދިނުމާއި، ޞީއްޙީ
ދާއިރާގެ ދަރިވަރުންގެ މުޤައްރަރުގައި ގާތުން ކިރުދިނުން
ބެލެހެއްޓުމު ގެ ބައެއް ހިމެނުމާއި، ފުޅާދާއިރާއެއްގައި
މިގަވާއިދު ޢާންމުކުރުމާއި، މިގަވާއިދަށް ޢާންމުންގެ
ސަމާލުކަން ގެނައުމަށް ބޭނުންވާ ކަންތައް ކުރުމަށްޓަކައި
މުވާޞަލާތީ އަދި ޢާންމު ހޭލުންތެރިކަމުގެ ޤައުމީ
34

ސްޓްރެޓެޖީއެއް ފަރުމާކުރުމަށް މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް
ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އަށް ލަފާދިނުން.
(ރ) މިގަވާއިދާ ޚިލާފުވެގެންނާއި މިގަވާއިދާ ބެހޭގޮތުން ކުރެވޭ
އެހެނިހެން ރިޕޯޓްތައް މުޠާލިއާކުރުން.
(ބ) މިގަވާއިދާ އެއްވެސް މީހަކު ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ އަޅަންޖެހޭ
ފިޔަވަޅުތަކުގެ އިރުޝާދު އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ދިނުން
ނުވަތަ އެފަދަ ޙާދިސާއަކާއި ގުޅިގެން އަޅަންޖެހޭ އެހެން
ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.
(ޅ) މިގަވާއިދުގެ 12 ވަނަ ސެކްޝަންގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ހުށައެޅޭ ތަކެތި ބަލާ ފާސްކުރުމާއި 4 ވަނަ
ބާބުގައިވާ ކަންތަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ އަޅަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ
ފިޔަވަޅުތަކުގެ ލަފާދިނުން.
(ކ) މިގަވާއިދުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެންގޮތަކުން ވިޔަސް
އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތަކާއި މިފަދަ އެހެން
ބާރުތަކާއި ޒިންމާތައް.
ކަނޑައެޅިފައިވާ (1) .17 ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުންތައް އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ
އުފެއްދުންތައް
އުޞޫލުތަކައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ކަންތަކާއި
ރަޖިސްޓްރީކުރުން
އެއްގޮތްވާގޮތުގެމަތިން ރަޖިސްޓްރީކުރުވުމަކީ މިނިސްޓްރީ
އޮފް ހެލްތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެކެވެ.
(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުންތައް ރަޖިސްޓްރީނުކޮށް
އެތެރެކުރުމާއި، އުފެއްދުމާއި ވިއްކުން މަނާކުރެވޭ ދުވަހެއް
މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ)
އިން ކަނޑައަޅައި އެކަން ޚަބަރުފަތުރާ ރަސްމީ
ވަޞީލަތްތަކުން އިޢުލާންކުރަންވާނެއެވެ.
35

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށް އެދޭ
ފަރާތްތަކުން އެކަމަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތާއި
އުފެއްދުމުގެ ނަމޫނާ ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.
(4) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ފާސްކޮށް ރަޖިސްޓްރީ
ކުރެވުމުން އެކަމުގެ ސެޓްފިކެޓެއް ދޭންވާނެއެވެ.
(5) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމަކީ މޯލްޑިވްސް ފުޑް އެންޑް
ޑްރަގް އޮތޯރިޓީ (އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ) އިން ކަނޑައަޅާފައިވާ
ކާބޯތަކެތީގެ މިންގަނޑުތަކަށްފެތޭ އަދި މިގަވާއިދުގެ 2 ވަނަ
ބާބުގައި ބަޔާންކުރެވިފައުވާ އުޞޫލުގެ ދަށުން
ހަރުކުރެވިފައިވާ ލޭބަލްއެއް ހުރިއެއްޗަކަށް ނުވާނަމަ އެފަދަ
އެއްވެސް އުފެއްދުމެއް ރަޖިސްޓްރީކޮށެއްނުދެވޭނެއެވެ. އަދި
ސެޓްފިކެޓެއްވެސް ދުލެއްނުކުރެވޭނެއެވެ.
އިންސްޕެކްޓަރުން 18. އެމީހަކާ ޙަވާލުކުރެވޭ ހިސާބެއްގައި މިގަވާއިދު
ހިންގުމަށްޓަކައި ކަނޑައެޅޭ ބައެއްގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރ
އޮފް ހެލްތް އަށް ފެންނަ ބަޔަކު އިންސްޕެކްޓަރުންގެ
ގޮތުގައި ޢައްޔަން ކުރެވޭނެއެވެ. މިގޮތުން ޢައްޔަންކުރެވޭ
މީހުން ވާންޖެހޭނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ އެއްވެސް
އުފެއްދުމަކާގުޅޭ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ މާލީ ފައިދާއެއް
ނުލިބޭ އަދި އެފަދަ ޝައުޤުވެރިކަމެއްވެސް ނެތް ބަޔަކަށެވެ.
އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް (1) .19 އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް އެމީހަކާ ޙަވާލުކުރެވޭ ހިސާބެއްގައި
ލިބިގެންވާ ބާރުތައް
ތިރީގައިވާ ކަންތައް ކުރެވިދާނެއެވެ.
(ހ) ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް އެތެރެކުރުމާއި،
އުފެއްދުމާއި، ވިއްކުމާއި، ގުދަންކުރުމާއި، ވިއްކުމަށްޓަކައި
ދެއްކުމާއި، އިޝްތިހާރުކުރުމާއި އަދި މިނޫންގޮތަކަށްވެސް
36

އެއުފެއްދުމެއް ކުރިއެރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކާއި
ތަންތަން މިގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ
ގޮތުގެ މަތިން ބަލައި ފާސްކޮށް ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް
ރިޕޯޓުކުރުން.
(ށ) މިގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ފަރާތްތައް ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް
ރިޕޯޓުކުރުން.
(ނ) ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުން އަންގާ ގޮތެއްގެމަތިން
ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުން.
އިންސްޕެކްޓަރުން (1) .20 ބަލައި ފާސްކުރަންޖެހޭ ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ލަފާދޭ
ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ
ޤައުމީ ބޯޑުން އަންގާ ގޮތެއްގެ މަތިން ޢަމަލުކުރުން.
އުޞޫލުތައް
(2) އިންސްޕެކްޓަރުން ތަންތަން ބަލާ ފާސްކުރުމަށްފަހު
މިގަވާއިދާ ޚިލާފުވާ ފާރަތެއް ފާހަގަކުރެވުނުނަމަ
އެކަމެއްވެސް ހިމަނައިގެން ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް ރިޕޯޓެއް
ހުށައަޅަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި އެރިޕޯޓުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ
ފަރާތްތަކާމެދު އަޅާނެ ފިޔަވަޅުގެ އިރުޝާދު ދޭނީ ލަފަދޭ
ޤައުމީ ބޯޑުންނެވެ.
ޖޫރިމަނާ (1) .21 މިމާއްދާއަކީ އަދަބު / ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މާއްދާއެއްކަމުގައި ވާތީ، މިމާއްދާ މިވަނީ
މި ގަވައިދުން އުނިކުރެވިފައެވެ.
(2) މިމާއްދާއަކީ އަދަބު / ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅި
ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މާއްދާއެއްކަމުގައި ވާތީ، މިމާއްދާ މިވަނީ
މި ގަވައިދުން އުނިކުރެވިފައެވެ.
(3) މިމާއްދާއަކީ އަދަބު / ޖޫރިމަނާ ކަނޑައެޅި
37

ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މާއްދާއެއްކަމުގައި ވާތީ، މިމާއްދާ މިވަނީ
މި ގަވައިދުން އުނިކުރެވިފައެވެ.
މައްސަލަ ހުށައެޅުމާއި 22. މިގަވާއިދާއި މިގަވާއިދާ ގުޅިގެން ހާމަކޮށް ޢާންމުކުރާ
މަނާކުރުމުގެ އަމުރު
ގަވާއިދުތަކާއި އެއްވެސް މީހަކު ޚިލާފުވެގެން އެކަމުގެ
ނެރުން ފަދަ ކަންތައް
ރިޕޯޓެއް އިންސްޕެކްޓަރެއްގެ ފަރާތުން ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް
ލިބިއްޖެނަމަ އެމައްސަލަ ބެލުމާއި އެފަރާތަކުން ކުރަމުން
އަންނަ މުޢާމަލާތެއް މަނާ ކުރުމުގެ އަމުރު ނެރުމުގެ ބާރު
އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ އަށް ލިބިގެންވެއެވެ.
ރަޖިސްޓްރޭޝަން 23. މިގަވާއިދާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޚިލާފުވެއްޖެކަން
ސެޓްފިކެޓް
ސާބިތުވެއްޖެ ޙާލަތެއްގައި ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑުގެ މަޝްވަރާ
ހިފެހެއްޓުމާއި
އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ އަށް ލިޔުމަކުން ލިބުމަށްފަހު ގަވާއިދާ
އަތުލުން
ޚިލާފުވީ ފަރާތަށް އެކަން އަންގައި، އެމީހުންގެ ފަރާތުން
ވާހަކަދެއްކުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްފަހު އެފަރާތަށް
މިގަވާއިދުގެ ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ރަޖިސްޓްރޭޝަން
ސެޓްފިކެޓް ހިފަހަ އްޓައި ނުވަތަ އުވާލެވިދާނެއެވެ.
ފަންނީ ލައިސަންސް 24. މިގަވާއިދާ ޞިއްޙީ ފަންނާނަކު ޚިލާފުވެއްޖެކަން
ހިފެހެއްޓުމާއި
ސާބިތުވެއްޖެ ޙާލަތެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ހުއްދައެއްގެ
އަތުލުން
ގޮތުން އެފަރާތަށް ދުކޮށްފައިވާ ލައިސަންސް ހިފެހެއްޓުމަށް
ނުވަތަ އުވާލުމަށް ކަމާބެހޭ އިދާ ރާތަކަށް އެމް.އެފް.ޑީ.އޭގެ
ފަރާތުން ލަފާދެވިދާނެއެވެ.
ލައިސަންސްއާއި، 25. ކަނޑައެޅިފައިވާ އުފެއްދުމެއް ވިއްކާ ފަރާތަކުން ނުވަތަ
ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމާއި
އެތެރެކުރާ ފަރާތަކުން މިގަވާއިދާ ޚިލާފުވެއްޖެކަން
އަތުލުން
ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ވިޔަފާރިކުރުމަށް ނުވަތަ ރާއްޖެއިން
ބޭރުން ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް އެފަރާތަށް ދުކޮށްފައިވާ
ލައިސަންސް ނުވަތަ ހުއްދަ ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ އުވާލުމަށް
ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް އެމް.އެފް.ޑީ އޭގެ ފަރާތުން
38

ލަފާދެވިދާނެއެވެ.
ޢާންމުންގެ ފަރާތުން (1) .26 މިގަވާއިދާ އެއްވެސް ފަރާތަކުން ޚިލާފުވެއްޖެ ހިނދެއްގައި
މިގަވާއިދަށް
ލަފާދޭ ޤައުމީ ބޯޑަށް ރަސްމީކޮށް އެކަން ރިޕޯޓުކުރުމުގެ
ޢަމަލުކުރުވުން
ޙައްޤު ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް ލިބިގެންވެއެވެ. ލަފާދޭ ޤައުމީ
ބޯޑަށް މިގޮތުން ލިބޭ ރިޕޯޓެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް
އެކަމަކަށް އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅެއް އެޅުމަށް އެންގުމަކީ ލަފާދޭ
ޤައުމީ ބޯޑުގެ ޒިންމާއެކެވެ.
(2) މިގަވާއިދުގައި ބުނެފައިވާ އުފެއްދުމެއް ނުވތަ ޚިދުމަތެއް
ފޯރުކޮށްދޭ ފަރާތަކުން މިގަވާއިދާ ޚިލާފުވުމުގެ ސަބަބުން،
އެފަދަ އުފެއްދުމެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ބޭނުންކުރި ފަރާތަކަށް
ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު، އެފަދަ އުފެއްދުމެއް އުފެއްދި ނުވަ ތަ
ވިއްކި ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިން ފަރާތަކުން
ލިބިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު އެއުފެއްދުމެއް ބޭނުންކުރި ފަރާތަކަށް
ނުވަތަ އެޚިދުމަތެއް ލިބިގަތް ފަރާތަކަށް އޮންނަންވާނެއެވެ.
މިގަވާއިދަށް 27. މިގަވާއިދަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި އެއިރަކަށް މިގަވާއިދަށް
އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގެނައުމަށް ބެނުންވާ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ފަރުހަމަ
ބާރު
އިޚްތިޔާރު އެމް.އެފް.ޑީ.އޭ އަށް ލިބިގެންވެއެވވެ.
____
39